

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Bijlage bij VNG-brief met kenmerk SEZ/U200515892

Artikel 2.1 Tijdelijke verblijfsdoelen

De Wet inburgering (artikel 2 eerst lid onder a) bepaalt dat een vreemdeling die voor een tijdelijk doel in Nederland verblijft niet-inburgeringsplichtig is. Het Besluit inburgering (artikel 2.1) geeft vervolgens aan wat onder een tijdelijk doel verstaan wordt en sluit daarmee zo volledig mogelijk aan op de Vreemdelingenwet 2000 en het Vreemdelingenbesluit.

Opmerking

Wij constateren dat het verblijf van vreemdelingen volgens de Vreemdelingenwet tijdelijk kan zijn en volgens de Wet inburgering (WI) als niet-tijdelijk wordt beschouwd. Zo is het verblijf van asielmigranten met een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd volgens de Vreemdelingenwet tijdelijk, maar volgens de WI niet-tijdelijk van aard. Omgekeerd is verblijf van arbeidsmigranten voor bepaalde tijd onder beperking volgens de Vreemdelingenwet niet-tijdelijk en volgens de WI juist tijdelijk van aard.

Vraag

Kan er een betere afstemming en gelijklopende definiëring van de verblijfstatus en de eventueel daaraan gekoppelde verplichting tot inburgering komen? Hetzelfde geldt voor de verwoording van de verblijfsdocumenten die anders kan zijn dan in het Besluit inburgering (BI) in algemene termen is aangegeven. Het lijkt ons dat de specificatie bij ministeriële beschikking (BI artikel 2.1 lid vier) voor gemeenten tot onduidelijkheid zal leiden, omdat wij ervan uitgaan dat de IND al werkt met een standaard set aan termen.

Artikel 2.2 Socialezekerheidswetten

De diverse wetten die van belang zijn, worden door CWI, UWV en gemeenten uitgevoerd. Ingeval van samenloop (bijvoorbeeld tussen WW en WWB) moet er afstemming komen tussen UWV en gemeenten.

Opmerking

Onduidelijk is hoe deze afstemming geregeld moet worden. Het Inlichtingenbureau is in de sector Werk en Inkomen bij uitstek een goed instrument om de samenloop tussen een uitkering bij UWV en een gemeente vast te stellen.

Vraag

Wie is verantwoordelijk om de samenloop tussen verschillende uitkeringen te signaleren en hoe is de verdeling tussen UWV en gemeenten geregeld?

Artikel 2.3 Diploma's, certificaten

De Wet inburgering (artikel 4 lid 1 onderdeel c) bepaalt dat personen niet-inburgeringsplichtig zijn als ze beschikken over documenten die aantonen dat ze voldoende kennis hebben van de Nederlandse taal. Het Besluit inburgering (artikel 2.3) somt deze documenten op.

Opmerking

IBG ontwikkelt een modellenboek waarin de verschillende soorten documenten beschreven staan die tot vrijstelling leiden. Als een bepaald document niet in het boek voorkomt (nota van toelichting 35), kan men dit aan de gemeente ter beoordeling voorleggen (ingeval van Nederlandse documenten) of aan de IBG (ingeval van buitenlandse documenten).

Vraag

Kan om efficiencyredenen niet in alle twijfelgevallen de IBG een uitspraak doen over documenten die leiden tot een eventuele vrijstelling van de inburgeringsplicht? Dit voorkomt extra werk bij gemeenten en een eventuele verschillende beoordeling.

Artikel 2.5 Verdere gehele vrijstellingen

Een van de vrijstellingsgronden van de inburgeringsplicht betreft uitkeringsgerechtigden die 100% WIA of 80% (overige sociale zekerheidswetten) arbeidsongeschikt zijn.

Opmerking

Op grond van bovengenoemde arbeidsongeschiktheidspercentages kan er een vrijstelling van de inburgeringsplicht afgegeven worden.

Vraag

Indien bij herkeuring van de betrokkene blijkt dat er sprake is van arbeidsgeschiktheid, kan men dan alsnog inburgeringsplichtig worden, terwijl er eerder een vrijstelling verleend is?

Artikel 2.8 Nederlandse taal

De Wet inburgering (artikel 6.2) bepaalt dat er eisen worden gesteld aan het niveau van het inburgeringsexamen. Het Besluit inburgering (artikel 2.8) legt deze niveaus vast voor NT-2.

Opmerking

Het Besluit inburgering ziet ongeletterdheid (nota van toelichting 36) als onderdeel van het inburgeringstraject.

Vraag

Binnen de voorgestelde bekostiging is inburgering inclusief alfabetisering niet mogelijk.

Het is onduidelijk met welke middelen alfabetisering gefinancierd moet worden nu vastgesteld is, dat de WEB-middelen van het ministerie van OCW niet meer gebruikt mogen worden voor alfabetisering van inburgeringsplichtigen.

Artikel 3.12 PM over toezicht op IBG en exameninstellingen

Opmerking

Toezicht op de uitvoering van de activiteiten van IBG betekent logischerwijs ook toezicht op de toepassing van ISI en BPI en op de kwaliteit van gegevens in deze informatiesystemen. Dat betekent automatisch dat de toezichthouder ook een rol heeft richting gemeenten, CWI en UWV. Ze zijn immers de belangrijkste gebruikers en leveranciers van de gegevens.

Vraag

Hoe en op welke manier wordt de relatie tussen toezichthouder en gemeente, CWI en UWV geregeld?

Artikel 4 Leningen

Opmerking

De verstrekking van leningen kan gevolgen hebben voor de rechten en plichten in het kader van de WWB. Aangezien de uitvoering van het inburgeringstraject gebonden kan zijn aan het hebben van een WWB-uitkering, moet het verband expliciet worden gemaakt.

Voor leningen in het kader van de Wet Studiefinanciering levert IBG al gegevens aan gemeenten via het Inlichtingenbureau.

Vraag

Worden de gegevens over de leningen ook aan gemeenten ter beschikking gesteld? In het Besluit inburgering is hier niets over opgenomen.

Artikel 4.22 Geen aanbod aan niet-arbeidsplichtigen

De Wet inburgering (artikel 17) biedt de mogelijkheid om aan drie groepen inburgeringsplichtigen een aanbod voor inburgering te doen. Een van deze groepen is uitkeringsgerechtigden.

In artikel 2.2 van het Besluit inburgering worden de betrokken socialezekerheidswetten en -regelingen opgesomd en wordt vastgelegd dat er sprake moet zijn van minimaal zes maanden gebruikmaken van deze uitkering.

Opmerking

Het is niet onwaarschijnlijk dat er al bij de aanvang van een WW-uitkering sprake is van een afstand tot de arbeidsmarkt. Een afstand die mede bepaald kan worden door gebrek aan kennis van de Nederlandse taal. Het is een gemiste kans als de inburgeringsactiviteiten moeten wachten totdat de termijn van zes maanden verstreken is, terwijl het reïntegratietraject vanuit de UWV al gestart is. Daarmee wordt ook de uitvoering van artikel 18 van de Wet inburgering bemoeilijkt, waarin wordt gesteld dat een inburgeringsvoorziening altijd gecombineerd moet zijn aan een voorziening gericht op arbeidsintegratie.

Dezelfde redenering geldt voor de populatie arbeidsgehandicapten. Politiek en maatschappelijk wordt grote waarde gehecht aan een snelle start van de reïntegratieactiviteiten, vooral bij klanten die herbeoordeeld worden op basis van het aangepaste Schattingsbesluit. De in de Wet inburgering aangegeven termijn houdt in, dat een zeer groot deel van de reïntegratieactiviteiten voor de doelgroep al zijn begonnen voordat de inburgeringsactiviteiten gestart kunnen worden op grond van het van kracht worden van de inburgeringsplicht.

Vraag

Zou het voor WW-gerechtigden, arbeidsgehandicapten en WWB-cliënten niet beter zijn om in plaats van zes maanden verstrekken van een uitkering, de door CWI vast te stellen afstand tot de arbeidsmarkt te hanteren als criterium voor het vaststellen van de inburgeringsplicht?

Opmerking

Gezien het gestelde in de Wet inburgering in artikel 3 lid 1b (vaststelling inburgeringsplicht), artikel 17, lid 6 (er wordt geen aanbod aan de inburgeringsplichtige gedaan indien dit diens arbeidsinschakeling belemmert), artikel 18 lid 1 (gecombineerd aanbod inburgering/reïntegratie), is het noodzakelijk betere afstemming te zoeken tussen inburgeringsplicht en de gecombineerde trajecten.

Vraag

Kan de werkwijze om te komen tot een betere uitvoerbaarheid van de gecombineerde trajecten niet beter worden overgelaten aan te maken werkafspraken tussen UWV, CWI en gemeenten, zonder dat allerlei in de Wet inburgering en Besluit inburgering vastgestelde regelgeving dat bemoeilijkt en bureaucratiseert?

Opmerking

In artikel 2.5 van het Besluit inburgering wordt artikel 5 lid 2 van de Wet inburgering nader uitgewerkt. Hierin wordt bepaald dat degene die op grond van de WAO, de WAZ en de Wajong een uitkeringspercentage heeft van 80% of hoger of een uitkering heeft op grond van de WIA, vrijgesteld is van de inburgeringsplicht.

Het wordt daarmee in theorie mogelijk dat een UWV-klant op wie een inburgeringsplicht rust en op wie lid 2.5 van het Besluit inburgering niet van toepassing is, toch bij de gemeente een ontheffing kan aanvragen en deze toegekend krijgt, ondanks dat het UWV van mening is dat de klant verdien capaciteit en daarmee arbeidsmogelijkheden heeft.

Vraag

Is het wenselijk om bovengenoemde situaties te voorkomen en daarom de vrijstelling van de inburgeringsplicht te beperken tot de toepassing van artikel 5.2 van het Besluit inburgering en geen toepassing te geven aan de bevoegdheid zoals neergelegd in artikel 5.1 van de Wet inburgering?

Artikel 5.1 tot en met 5.3 Oproep van nieuwkomers en oudkomers

Opmerking

Bij ministeriële regeling wordt nader ingevuld welke criteria gaan gelden voor de op te roepen oudkomers.

Vraag

Waarom worden deze criteria vastgelegd? Per gemeente zal er sprake zijn van verschillen in de doelgroep. De criteria voor het oproepen zullen dan ook per gemeente moeten en kunnen verschillen.

Artikel 5.5 Ontheffing

Opmerking

Het college kan bij beschikking geheel of gedeeltelijke ontheffing van de inburgeringsplicht verlenen. Ontheffing kan niet eerder worden aangevraagd dan zes maanden voor het verstrijken van de termijn van de inburgeringsplicht, na drie respectievelijk 4,5 jaar.

Dit artikel gaat voorbij aan het feit dat er sprake zal zijn van een bepaalde categorie mensen die nooit het inburgeringsexamen zal halen (plafondcursisten/stagnerende leerders). Voor hen moet eerder dan in artikel 5.5 gestelde termijn ontheffing worden verleend.

Vraag

Kan artikel 2.7 van het Besluit inburgering worden uitgebreid, zodat ook aantoonbare leerproblemen een grond vormen tot het geven van een ontheffing? Bijvoorbeeld door een verklaring van een deskundige over het ontbreken van leervermogens om een bepaald niveau te bereiken.

Artikel 6.1 tot en met 6.10 Algemeen

In het informatiesysteem Inburgering (ISI) en het Bestand Potentieel Inburgeringsplichtigen (BPI) worden de gegevens opgenomen over (potentieel) inburgeringsplichtigen. Alle betrokken instanties dienen kosteloos de benodigde informatie te leveren. Daar staat tegenover dat zij de voor hen relevante informatie ook kosteloos ontvangen.

Opmerking

Het besluit bevat geen limitatieve opgave van gegevens die aangeleverd moeten worden; dit wordt nog in een ministeriële regeling vastgelegd. Wel blijkt dat gemeenten alle persoonsgegevens en alle feitelijke gegevens die worden opgenomen in de brief/beschikking aan de inburgeringsplichtige, ook aan het ISI moeten melden (nota van toelichting 84, 85 en 86). Dit geldt ook voor het uitsluitel of iemand gedurende de leerplichtige leeftijd ten minste acht jaren in Nederland verblijf heeft gehad. Een ruwe telling leert dat ten minste vijftig gegevensseenheden door de gemeente per inburgeringsplichtige moeten worden aangeleverd.

Het UVW moet doorgeven welke uitkeringssoort het betreft en het uitkeringspercentage. Hierbij rijst de vraag of deze gegevens verstrekt kunnen worden en op welke termijn. Het verzoek om gegevens moet door de IBG gedaan worden omdat het UWV niet op etniciteit registreert of op overige gronden een selectie kan maken van klanten die mogelijk inburgeringsplichtig zijn.

Artikel 6.1 Tweede lid: gegevens in ISI

Opmerking

De groep persoonsgegevens is in de bijlage tot op gegevensniveau uitgeschreven. Deze gegevens moeten vooral door gemeenten worden geleverd.

Vraag

Hoe breed of smal zijn deze gegevenssets? Hoe groter de sets zijn, hoe meer impact er is op de gemeentelijke inburgeringssystemen.

Opmerking

Niet opgenomen is de definitie van de (elektronische) berichtgeving tussen IBG en gemeenten, CWI en UWV. Ook is niet helder in hoeverre dit nog in nadere regelgeving wordt vastgelegd. Met name de definitie van de berichten bepaalt de impact op de bestaande systemen bij gemeenten, CWI en UWV.

Vraag

Moet bijvoorbeeld de gemeente de persoonsgegevens uit de GBA leveren of wordt IBG zelf (op een andere manier) aangesloten op de GBA? Levering van persoonsgegevens (behalve het sofinummer/BSN) door de gemeente aan de IBG is in strijd met de doelstelling van het Programma Andere Overheid, de Elektronische Overheid, de (concept)wet BSN en de doelstellingen in het kader van administratieve lastenverlichting.

Artikel 6.5 Gegevensverstrekking aan en uit BPI

Opmerking

Het is onduidelijk welke gegevens door gemeenten, CWI of UWV geleverd en/of onttrokken kunnen worden aan het BPI. Hierdoor is het onmogelijk om de impact op de gemeentelijke inburgeringssytemen te bepalen. In het bijzonder is het onduidelijk wie vaststelt of de potentieel inburgeringsplichtige behoort tot de categorieën uitkeringsgerechtigden, verzorgende ouder of geestelijk verzorger.

Vraag

Is dit onderscheid onderdeel van de filtering op het BPI door de IBG of moet de gemeente dat zelf vaststellen en levert de IBG alleen een groslijst van namen?

Opmerking

Gegevens over het al dan niet ontvangen hebben van een uitkering gedurende de laatste zes maanden, kunnen via het Suwinet en het Inlichtingenbureau langs het Besluit inburgering gehaald worden, zonder gemeenten, CWI of UWV daarmee te belasten.

Vraag

In bovengenoemde werkwijze is niet voorzien in het Besluit inburgering. Bovendien moet wettelijk geregeld worden dat het Suwinet/Inlichtingenbureau hiervoor ingezet kunnen worden.

Artikel 6.9 Wijze van verstrekken van gegevens

Opmerking

De gegevensuitwisseling tussen IBG en gemeenten, CWI en UWV moet elektronisch gebeuren. Echter, niet duidelijk is hoe dat met gebeuren.

Vraag

Is er bijvoorbeeld een Inburgeringsnet voorzien, net zo als er een Suwinet is? Is daarvoor een wettelijke basis nodig? Immers, in het kader van de privacywetgeving moet er het een en ander geregeld worden als gegevens elektronisch worden uitgewisseld.

Artikel 6.10 Definitie begrip ‘college’

Opmerking

De gemeente mag de gegevens inzien van de (potentieel) inburgeringsplichtige die in de eigen gemeente woont.

Vraag

Hoe gaat dit met samenwerkende gemeenten: mag de samenwerkingsdienst de gegevens inzien? Formeel is de samenwerkingsdienst immers een buitengemeentelijke afnemer.

Artikel 8.3 Invoering burgerservicenummer

Opmerking

De invoering van het burgerservicenummer (BSN) is meer dan een ‘vervang-sofinummer-door-burgerservicenummer’, zoals in dit artikel is geschetst. De conceptwettekst BSN is gericht op efficiënte gegevensuitwisseling binnen de overheid en administratieve lastenverlichting. Zo mag de burger bij dienstverlening alleen maar naar het BSN-nummer gevraagd worden en niet naar overige identificerende gegevens. Registratie van het A-nummer in ISI is dan ook niet meer aan de orde.

Vraag

In het Besluit inburgering is met het bovenstaande geen rekening gehouden. Dit betekent dat er na invoering van het burgerservicenummer (naar verwachting voorjaar 2006), alsnog een aanpassing op het Besluit inburgering moet komen. Dit heeft gevolgen voor de ICT-systemen, zoals vertraging en meerkosten. Voor wiens verantwoording komen deze problemen?